

## Lineárna algebra — Týždeň 11–12.

1. Daná je množina  $\{\mathbf{f}_1, \mathbf{f}_2, \dots, \mathbf{f}_m\} \subset R^n$ . Vypočítajte navzájom ortogonálne vektory  $\{\mathbf{e}_1, \mathbf{e}_2, \dots, \mathbf{e}_m\} \subset R^n$ , pre ktoré platí  $\text{span}\{\mathbf{e}_1, \mathbf{e}_2, \dots, \mathbf{e}_k\} = \text{span}\{\mathbf{f}_1, \mathbf{f}_2, \dots, \mathbf{f}_k\}$  pre všetky  $k = 1, 2, \dots, m$ .

a.  $m = 2, n = 4, \mathbf{f}_1 = (1, 1, 1, 1); \mathbf{f}_2 = (1, 0, 1, 0)$ .

b.  $m = 3, n = 4, \mathbf{f}_1 = (1, 1, 1, 1); \mathbf{f}_2 = (1, 0, 1, 0); \mathbf{f}_3 = (1, 1, 0, 0)$ .

c.  $m = 3, n = 4, \mathbf{f}_1 = (1, 0, 0, 1); \mathbf{f}_2 = (1, 0, 0, 0); \mathbf{f}_3 = (-1, 1, 2, 0)$ .

d.  $m = 3, n = 5, \mathbf{f}_1 = (1, 0, 0, 1, 1); \mathbf{f}_2 = (1, 0, 0, 0, -1); \mathbf{f}_3 = (-1, 1, 2, 0, 0)$ .

a.  $\mathbf{e}_1 = (1, 1, 1, 1); \mathbf{e}_2 = \frac{1}{2}(1, -1, 1, -1)$ . b.  $\mathbf{e}_1 = (1, 1, 1, 1); \mathbf{e}_2 = \frac{1}{2}(1, -1, 1, -1), \mathbf{e}_3 = \frac{1}{2}(1, 1, -1, -1)$ .

c.  $\mathbf{e}_1 = \mathbf{f}_1; \mathbf{e}_2 = \frac{1}{2}(1, 0, 0, -1), \mathbf{e}_3 = \frac{1}{2}(0, 1, 2, 0)$ , d.  $\mathbf{e}_1 = \mathbf{f}_1; \mathbf{e}_2 = \mathbf{f}_2, \mathbf{e}_3 = \frac{1}{6}(-1, 6, 12, 2, -1)$

2. Rozhodnite, či je matica  $P$  ortogonálna.

a.  $P = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 1 \\ 0 & 1 & -1 \end{pmatrix}$  [nie je]      b.  $P = \frac{\sqrt{2}}{2} \begin{pmatrix} \sqrt{2} & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 1 \\ 0 & 1 & -1 \end{pmatrix}$  [áno]

3. Daná je symetrická matica  $A \in R^{n \times n}$ . Nájdite diagonálnu maticu  $D$  a maticu  $P \in R^{n \times n}$  tak, aby  $A = PDP^T$ .

a.  $A = \begin{pmatrix} 1 & \sqrt{3} \\ \sqrt{3} & -1 \end{pmatrix}$ , b.  $A = \begin{pmatrix} -2 & 0 & -36 \\ 0 & -3 & 0 \\ -36 & 0 & -23 \end{pmatrix}$ , c.  $A = \begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 1 \end{pmatrix}$ , d.  $A = \begin{pmatrix} 6 & 0 & 0 \\ 0 & 3 & 3 \\ 0 & 3 & 3 \end{pmatrix}$ .

a.  $D = \begin{pmatrix} 2 & 0 \\ 0 & -2 \end{pmatrix}, P = \frac{1}{2} \begin{pmatrix} \sqrt{3} & 1 \\ 1 & -\sqrt{3} \end{pmatrix}$  b.  $D = \begin{pmatrix} -3 & 0 & 0 \\ 0 & 25 & 0 \\ 0 & 0 & -50 \end{pmatrix}, P = \frac{1}{5} \begin{pmatrix} 0 & 4 & 3 \\ 5 & 0 & 0 \\ 0 & -3 & 4 \end{pmatrix}$ ,

c.  $D = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 3 \end{pmatrix}, P = \begin{pmatrix} -1/\sqrt{2} & -1/\sqrt{6} & 1/\sqrt{3} \\ 0 & 2/\sqrt{6} & 1/\sqrt{3} \\ 1/\sqrt{2} & -1/\sqrt{6} & 1/\sqrt{3} \end{pmatrix}$ , d.  $D = \begin{pmatrix} 6 & 0 & 0 \\ 0 & 6 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}, P = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1/\sqrt{2} & 1/\sqrt{2} \\ 0 & 1/\sqrt{2} & -1/\sqrt{2} \end{pmatrix}$

4. Napíšte maticu lineárneho operátora  $T: R^2 \rightarrow R^2$  vzhľadom na štandardné bázy, ak  $T$

a) je otočenie okolo počiatku o orientovaný uhol  $\alpha$ ,

b) zobrazí bod  $A = [x, y]$  na bod súmerný s  $A$  podľa osi  $x$ ,

c) zobrazí bod  $A = [x, y]$  na bod súmerný s  $A$  podľa osi  $y = 2x$ ,

d) zobrazí vektor  $\vec{u} = [x, y]$  na jeho kolmý priemet do priamky  $y = 2x$ .

a)  $\begin{pmatrix} \cos \alpha & -\sin \alpha \\ \sin \alpha & \cos \alpha \end{pmatrix}$ , b)  $\begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & -1 \end{pmatrix}$ , c)  $\begin{pmatrix} -3/5 & 4/5 \\ 4/5 & 3/5 \end{pmatrix}$ , d)  $\frac{1}{5} \begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 2 & 4 \end{pmatrix}$ ,

5. Napíšte maticu lineárneho operátora  $T: R^3 \rightarrow R^3$  vzhľadom na štandardné bázy, ak  $T$

a) je rotácia okolo osi  $z$  o orientovaný uhol  $\alpha$ ,

b) zobrazí bod  $A = [x, y, z]$  na bod súmerný s  $A$  podľa roviny  $yz$  ( $x = 0$ ),

c) zobrazí bod  $A = [x, y, z]$  na bod súmerný s  $A$  podľa roviny  $2x - y + 3z = 0$ .

a)  $\begin{pmatrix} \cos \alpha & -\sin \alpha & 0 \\ \sin \alpha & \cos \alpha & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix}$ , b)  $\begin{pmatrix} -1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix}$ , c)  $\frac{1}{7} \begin{pmatrix} 3 & 2 & -6 \\ 2 & 6 & 3 \\ -6 & 3 & -2 \end{pmatrix}$

6. Pomocou príkladu 2a) odvoďte súčtové vzorce pre  $\sin(\alpha + \beta)$ ,  $\cos(\alpha + \beta)$ .

7. Nájdite rovnicu priamky  $y(x) = kx + q$ , pre ktorú je odchýlka (súčet štvorcov)

$\sum_{i=-2}^2 |y(x_i) - y_i|^2$  najmenšia.  $y_i$  sú hodnoty namerané v bodoch  $x_i$  z tabuľky

a) 

|       |    |     |     |     |   |
|-------|----|-----|-----|-----|---|
| $x_i$ | -2 | -1  | 0   | 1   | 2 |
| $y_i$ | 0  | 0,4 | 0,5 | 0,8 | 1 |

 $y(x) = 0,24x + 0,54$

b) 

|       |      |     |     |   |     |
|-------|------|-----|-----|---|-----|
| $x_i$ | -2   | -1  | 0   | 1 | 2   |
| $y_i$ | -0,5 | 0,5 | 0,5 | 1 | 1,5 |

 $y(x) = 0,45x + 0,6$

c) 

|       |    |    |     |   |     |
|-------|----|----|-----|---|-----|
| $x_i$ | -2 | -1 | 0   | 1 | 2   |
| $y_i$ | -1 | -1 | 0,5 | 1 | 1,5 |

 $y(x) = 0,7x + 0,2$